

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Rapporten Ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter (TRV 2022:102)

I2022/01472

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i rapporten.

Regeringen gav den 21 april 2022 Trafikverket i uppdrag att analysera och föreslå en utformning av ett ekonomiskt stöd för att utveckla och anpassa regionala biljettsystem för ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter. Stödet ska kunna lämnas som medfinansiering till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna (RKTm). Regeringen har avsatt medel, 100 miljoner kronor 2022 och 100 miljoner kronor 2023, för stödet.

Trafikverkets förslag innebär att det ska vara möjligt att bevilja regionala kollektivtrafikmyndigheter statlig medfinansiering för åtgärder som syftar till:

- förenklad biljettstruktur avseende regelverk och villkor,
- förenklade köp av biljetter,
- nationella biljettsamarbeten, eller
- återförsäljning för att nå nya kunder och sammanhang

och som leder till att biljetter och betallösningar som RKTm ansvarar för utvecklas eller anpassas för att uppnå en högre grad av harmonisering och samordning.

Om det skulle komma in fler ansökningar än vad medlen räcker till, föreslår Trafikverket en prioritering mellan ansökningarna. De ansökningar som innehåller åtgärder med högst potential, som är koordinerade mellan regionala kollektivtrafikmyndigheter och som innehåller flera åtgärdsområden kommer då att prioriteras.

Stödordningens omfattning och innehåll

Konkurrensverket konstaterar inledningsvis att uppdraget till Trafikverket innebär en ändrad inriktning i frågan om nationellt biljettsystem jämfört med regeringens tidigare beslut om kommittédirektiv¹ i frågan. Uppdraget till Trafikverket omfattar inte längre biljettförsäljning för kommersiell fjärrtågtrafik, där Konkurrensverket i en tidigare skrivelse till regeringen påtalat konkurrens-hämmande förhållanden som kan motivera reglering på nationell nivå.²

Konkurrensverket ställer sig även i övrigt kritiskt till det föreslagna stödsystemet, av tre huvudsakliga skäl.

För det första säkerställer förslaget inte att samordning verkligen sker på *nationell* nivå. I stället är det enligt den föreslagna ordningen möjligt att separata kluster av regioner bildas med internt harmoniserade men ömsesidigt inkompatibla biljettsystem.

För det andra riskerar stödet att belöna RKTm som legat efter avseende nationell harmonisering, t.ex. med implementering av den s.k. Biljett- och Betal-standard (BoB). Detta försvagar incitamenten för RKTm att även utan stöd investera i harmoniseringsåtgärder, inte minst hos de RKTm som hittills legat i framkant av utvecklingen.

För det tredje finns risken att stödet delvis subventionerar verksamheter som konkurrerar med kommersiella aktörer som erbjuder interregionala kollektivresor, och således påverkar konkurrensen på dessa rutter. Konkurrensverket efterlyser en analys av eventuella sådana konkurrenseffekter.

Konkurrensverket anser att det vore mer ändamålsenligt att i stället införa en reglerad samordning av biljettsystemen på nationell nivå, exempelvis genom ett myndighetsuppdrag och/eller lämpliga tillägg till lagen (2010:1056) om kollektivtrafik. Ett eventuellt finansiellt stöd för harmoniserande åtgärder på regional nivå bör vara snävare utformat, och ställa tydligare krav avseende nationell samordning och hänsyn till konkurrerande privata alternativ.

¹ Dir. 2019:48.

² Konkurrensförhållandena avseende försäljning av biljetter för kommersiell persontågtrafik (Konkurrensverkets dnr 230/2018).

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. Föredragande har varit ekonområdet Mark Bernard.

Yttrandet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrifter.

Rikard Jermsten

Mark Bernard